

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ในแง่การแสวงหาสาเหตุปัจจัย และแนวทางในกระบวนการจัดการสถาบันการเงินชุมชน ทูทางสังคมที่มีผลต่อสถาบันการเงินชุมชนที่เข้มแข็ง การแสวงหาเพื่อเข้าถึงกระบวนการที่ควรจะเป็น ซึ่งมีฐานอยู่บนการวิเคราะห์สภาพของความเป็นจริงทางสังคมตามปัจจัยต่าง ๆ การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล
2. การตรวจสอบข้อมูล
3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยโดยใช้วิธีการ ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร เอกสารที่ใช้ในการวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 เอกสารขั้นต้น (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ระเบียบระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เอกสารทางราชการ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต โดยมีการศึกษาความเป็นมา แนวคิดทฤษฎีและข้อมูลสถิติจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของงานวิจัย

1.2 เอกสารชั้นรอง (Secondary Data) เป็นเอกสารที่มีการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ คือตำราทางวิชาการ บทความวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของการวิจัย

2. การสัมภาษณ์ วิธีการสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัยนี้มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured or Guided Interview) โดยอาศัยแนวการสัมภาษณ์ (Interview Guide) เป็นเครื่องมือในรูปแบบต่าง ๆ คือ

2.1 การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) เป็นการใช้แนวสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเลือกที่ทำการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์โดยอาศัยการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key-informants) เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของสถาบันการเงินชุมชน ได้แก่

2.1.1 นายประมวล มุสิกรัตน์ นายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลซำราก

2.1.2 นายนุชด ดิ่งเกษม สมาชิกสภาเทศบาลตำบลซำราก (หมู่ที่ 5)

2.1.3 นายประยุทธ์ ดิ่งเกษม ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 5 และผู้จัดการสถาบันการเงินชุมชน

บ้านหนองยาง

2.1.4 นายพิชิต บุญชู กรรมการสถาบันการเงินชุมชน และประธานสภาเทศบาล
ตำบลชำราก

2.1.5 นางวันเพ็ญ ดิ่งเกษม เจ้าหน้าที่บัญชีและเลขานุการสถาบันการเงินชุมชน
บ้านหนองยาง

3. การสังเกตการณ์ (Observation)

การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participative Observation) คือการที่ผู้วิจัยใช้กระบวนการสังเกตแบบมีส่วนร่วม เนื่องจากผู้วิจัยได้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีส่วนร่วมในการจัดการสถาบันการเงิน และผู้วิจัยเป็นคนในพื้นที่จึงใช้การสังเกตสภาพแวดล้อม และพฤติกรรมทางสังคมของเจ้าหน้าที่และประชาชนผู้รับบริการสถาบันการเงินชุมชน การติดต่อสัมพันธ์ตลอดจนการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ โดยผู้วิจัยในฐานะเป็นบุตรของอดีตนายกเทศมนตรีตำบลแห่งหนึ่งและผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีครั้งล่าสุด ผู้วิจัยได้มีส่วนร่วมในการช่วยบิดาหาเสียมมาโดยตลอด และผู้วิจัยยังเป็นคนพื้นเพ เกิดและเติบโตในพื้นที่นี้ ซึ่งรับรู้ รับทราบเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างดี จึงนำการสังเกตการณ์ที่เป็นประโยชน์มาใช้ในงานวิจัยชิ้นนี้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

การตรวจสอบข้อมูล

การตรวจสอบข้อมูลในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ในที่นี่ใช้รูปแบบการตรวจสอบ ดังนี้

1. การตรวจสอบโดยแหล่งข้อมูลที่ต่างกัน เช่น เอกสาร การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก
2. การตรวจสอบโดยใช้ผู้สัมภาษณ์ที่ให้ข้อมูลที่มีจุดยืนต่างกันภายในหมู่บ้านและตำบล เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงประวัติศาสตร์ใช้การตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ โดยเริ่มจากการพรรณนาให้เห็นถึงลำดับเหตุการณ์ สถานการณ์ กิจกรรม กรณีศึกษาที่เกิดขึ้นของหมู่บ้านของทุนทางสังคมที่มีอยู่ในชุมชน โดยเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เชิงประวัติศาสตร์ โดยอาศัยการตีความตามกรอบแนวคิดเบื้องต้น ซึ่งตีความในเชิงเหตุและผลในลักษณะการวิเคราะห์ความเป็นเหตุและความเป็นผล โดยยกกรณีศึกษาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของทุนทางสังคม ที่หนุนเสริมการบริหารจัดการสถาบันการเงินชุมชนกองทุนหมู่บ้านหนองยาง หมู่ที่ 5 ตำบลชำราก อำเภอเมือง จังหวัดตราด